

ÖNELLENŐRZŐ KÉRDÉSSOR I.

A büntetőjog és a büntetőjog-tudomány. A magyar büntetőjog alapelvei. Jogszabálytan:
A büntetőjog forrásai, a büntető jogszabályok rendszere és szerkezete, valamint értelmezése.
A büntető törvény hatálya. A bűncselekmény fogalma és súly szerinti felosztása.

Büntetőjog 1.

Igazságügyi igazgatási alapszak

1. Mit jelent a büntetőjog fogalma tágabb és szűkebb értelemben?
Csemáné Váradi Erika – Görgényi Ilona – Gula József – Jacsó Judit – Lévay Miklós – Sántha Ferenc: Magyar büntetőjog. Általános rész. Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2015. továbbiakban: *Tankönyv – 11. oldal.*
Tágabb értelemben a büntető anyagi jogot, büntető-eljárásjogot és a büntetés-végrehajtási jogot, míg szűkebb értelemben csak a büntető anyagi jogot értjük a fogalom alatt.
2. Mi jellemző a büntetőjogra, mint jogágra?
Szemben a többi jogággal, a büntetőjog a társadalmi életviszonyokat nem közvetlenül szabályozza, hanem a más jogágak által szabályozottakat védi.
3. Milyen két részből áll a Btk.?
Általános és különös rész. Tankönyv 11. o.
4. Melyek a büntetőjog alapelvei?
Tankönyv 17-19. o.
5. Hogyan csoportosíthatjuk a büntetőjogi alapelveket?
A büntetőjogi alapelvek egy része általános, minden jogterületre érvényes, másik része pedig speciális, csak a büntetőjogban érvényesülő.
6. Mit jelent a nullum crimen sine lege és a nulla poena sine lege elv?
Tankönyv 17. o. Nincs bűncselekmény törvény nélkül. Nincs büntetés törvény nélkül.
7. Írja le a törvényesség elvének Btk-beli fogalmát!
Btk. 1. §, Tankönyv 17. o.
8. Mit jelent a tettfelelősség elve?
Tankönyv 18. o. A tett-büntetőjogi felfogás alapján a büntetőjogi felelősségre vonás alapja a múltban elkövetett bűncselekmény (a tett), amely súlyához igazodóan kell a büntetést kiszabni.
9. Mit jelent a kétszeres értékelés tilalma?
Tankönyv 19. o.
10. Mit jelent a bűnösségen alapuló felelősség elve?
Tankönyv 19. o.
11. Az Alaptörvény mellett van-e más korlátja az állami büntetőhatalomnak?
Az állam által vállalt egyéb nemzetközi kötelezettségek.

12. A büntetőjog-tudomány és a büntetőjog viszonya.

Tankönyv 20-21. o.

13. A bűnügyi tudományok rendszere

Tankönyv 20-21. o., Konzultáció

Normatív bűnügyi tudományok			Empirikus bűnügyi tudományok		
<i>Anyagi büntetőjog tudomány</i>	<i>Büntető eljárásjog tudomány</i>	<i>Büntetés-végrehajtási jog tudomány</i>	<i>Kriminológia</i>	<i>Kriminalisztika</i>	<i>Bűnügyi segédtudományok Pl. igazságügyi orvostan és elmekórtan, pszichológiai, statisztika, pedagógia stb.</i>

14. A magyar büntetőjog forrásai

Tankönyv 22-24. o.

A jogforrási hierarchia élén az Alaptörvény, illetve a nemzetközi szerződések állnak, majd következik a törvény. Az Alaptörvény az alapelvek közül tartalmazza a nullum crimen sine lege elvét, illetve a kétszeres eljárás tilalmát.

Hatályos büntetőjogunk elsődleges jogforrás: a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény

Speciális a szerepe a büntetőjogban az Alkotmánybíróság döntéseinek, illetve a Kúria elvi állásfoglalásainak (ezek közül a legfontosabbak a jogegységi határozatok).

15. Milyen főbb típusai vannak a büntető törvényeknek?

Tankönyv 24. o. A büntető kódexek, a büntető novellák és a büntető jogszabályok.

16. Melyek a büntetőjogi normák fajtái?

Tankönyv 24-27. o. Általános és különös részi normák. Ez utóbbiakon belül megkülönböztetünk egyszerű, leíró, keret illetve hivatkozó diszpozícióval bíró különös részi normákat.

17. Mi a jogértelmezés célja?

Tankönyv 28. o. A jogszabály valódi tartalmának, jelentésének feltárására, a jogalkotó valódi akaratának megismerésére irányuló cselekmény.

18. Milyen szempontok szerint csoportosíthatóak a különféle jogértelmezések?

Tankönyv 28-32.o. Az értelmezés alanya, módja és eredménye szerint.

19. A büntetőtörvény hatályának lényege

Tankönyv 33.o. A büntető törvény rendelkezéseit mikor, hol és ki által elkövetett bűncselekményekre kell alkalmazni.

20. Ismertesse a Btk. időbeli hatályának általános szabályát (főszabály)!

Btk. 2. § (1) A bűncselekményt – a (2)–(3) bekezdésben foglalt kivételekkel – az elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni.

21. Mit jelent az „elbíráláskor” hatályos törvény?
Tankönyv 35. o. A jogerős ügydöntő határozat meghozatalának időpontjában hatályos büntető törvényt.
22. Sorolja fel a területi-személyi hatály rendezőelveit!
Tankönyv 36-39. o. Területi elv, quasi területi elv, honossági/személyi elv, a feltétlen büntetőhatalom elve, az állami önvédelem elve, a passzív személyi elv.
23. A bűncselekmény-fogalom a Btk-ban
Btk. 4. § (1) bekezdés: Bűncselekmény az a szándékosan vagy - ha e törvény a gondatlan elkövetést is büntetni rendeli - gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre e törvény büntetés kiszabását rendeli.
24. Sorolja fel, hogy a törvényi fogalom-meghatározás alapján a bűncselekmény fogalmának elemeit!
Tankönyv 42. o. Cselekmény, büntetni rendeltség (büntetendőség), a társadalomra veszélyesség, bűnösség.
25. Hogyan osztályozza a Btk. súlyuk alapján a bűncselekményeket?
Btk. 5. § (1) bekezdés - Büntett és vétség.
26. Büntettnek vagy vétségnek minősül az alábbi bűncselekmény? Válaszát indokolja!
166. § (1) Aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van, miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
Vétség. Szándékos bűncselekmény, melynek a büntetési tétele nem haladja meg a 2 évi szabadságvesztést.
27. Büntettnek vagy vétségnek minősül az alábbi bűncselekmény? Válaszát indokolja!
160. § (4) Aki az emberölést gondatlanságból követi el, miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
Vétség. A gondatlan bűncselekmény vétségnek minősül, a büntetési tételtől függetlenül.